

Informace ze zdravotnictví Libereckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
1. 8. 2011

3

Diabetologie - činnost oboru v Libereckém kraji v roce 2010

Diabetology - Activity in Branch in the Liberecký Region in 2010

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru diabetologie v Libereckém kraji v roce 2010 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a podrobné údaje o léčených diabetících.

Summary

Information on health service activity in the branch of diabetology in the Liberecký region in 2010 contains data about out-patient care by type of establishment of the region, data about personnel capacity, activity and detailed data about diabetics under treatment.

Podkladem pro zpracování dat v této aktuální informaci o činnosti diabetologie byl roční výkaz, který byl součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR na rok 2010. Výkaz vyplňuje samostatně každá diabetologická ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic. Zároveň jej vyplňují ordinace praktických lékařů pro dospělé, které diabetiky aktivně léčí. Publikované údaje jsou zpracovány za všechny ordinace bez ohledu na zřizovatele. Formuláře výkazů a závazné pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz.

Edice IZK o činnosti oboru diabetologie v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Činnost oboru diabetologie

Diabetes mellitus - úplavice cukrová, které se lidově říká cukrovka, představuje skupinu chronických onemocnění, která má různý mechanismus vzniku a projevuje se poruchou metabolismu cukrů, tuků a bílkovin. V důsledku těchto poruch dochází k rozvoji komplikací, kde jsou postiženy cévy, oči, nervový systém, ledviny a dolní končetiny. V roce 2010 představují diabetici v Libereckém kraji více než 6 % všech obyvatel.

Odbornou péči o nemocné cukrovkou zajišťovalo 8,24 lékařů a 14,83 ZPBD (průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem, včetně smluvních – tento údaj je sledován od roku 2008, výstižněji charakterizuje kapacitní zajištění jednotlivých ambulancí, zvláště v případech ukončení a zahájení činnosti nebo většího pohybu pracovníků v průběhu roku) ve 149 ordinacích. Lékaři k 31.12.2010 léčili celkem 28 060 osob. Na jednoho lékaře v oboru diabetologie v kraji připadlo v průměru 3 405 léčených pacientů (v roce 2004 to bylo 2 922), v ČR připadalo na jednoho lékaře 2 326 pacientů (v roce 2004 to bylo 2 301 pacientů). Jak je patrné z první tabulky, nejvíce je ostatních ambulantních zdravotnických

zařízení (téměř 89 %), což jsou z převážné většiny ordinace praktických lékařů pro dospělé. V těchto ordinacích lékaři aktivně léčí lehčí formy diabetu v rámci oboru (tzn. že pracovní úvazek vykazují na výkazu PL pro dospělé a na diabetologickém výkazu pouze činnost).

Během roku 2010 bylo provedeno celkem téměř 62 tisíc ošetření - vyšetření, což činilo mírný pokles oproti předešlému roku. Počet ošetření na 1 lékaře byl v kraji 7 573, nejméně v okrese Jablonec nad Nisou (5 229) a nejvíce v okrese Liberec (10 080). Potvrzuje se rostoucí trend tohoto onemocnění, celkový počet léčených osob ve srovnání s rokem 2009 vzrostl o 3,4 %. Jedním z hlavních růstových faktorů je stárnutí populace. Dlouhodobě je vyšší výskyt cukrovky u žen než u mužů, v kraji bylo léčeno 52,1 % žen z celkového počtu léčených diabetiků (v ČR 53,2 %).

Počet diabetiků léčených pouze dietou zaujímal 19,2 % z úhrnu léčených osob, v relaci na 10 000 obyvatel činil 122 případů (ČR 162). Počet léčených PAD byl nejvyšší, činil 53,6 % z úhrnu, na 10 000 obyvatel připadalo 342 případů (ČR 389). Léčených diabetiků inzulinem bylo 15,7 % a kombinovanou léčbou inzulinem a PAD pouze 11,5 %. Struktura pacientů podle druhu léčby v ČR byla následující: 21,2 % osob bylo léčeno jen dietou, 50,7 % perorálními antidiabetiky (PAD), 16,3 % osob inzulinem a 11,8 % kombinovanou léčbou (inzulinem a PAD). Jak je patrné, kraj nevybočuje a potvrzuje republikový trend.

Z hlediska typu diabetu nejčastěji pacienti trpí diabetem II. typu, téměř 91 % všech léčených osob, nejvíce těchto pacientů je v okrese Liberec (92 %). Porucha glukosové tolerance se nezahrnuje do počtu osob léčených na diabetes, sleduje se samostatně. Na tuto diagnózu bylo v kraji léčeno 2 120 pacientů (v ČR 53 874 pacientů).

Jak ukazuje poslední graf (Vývoj počtu léčených diabetiků na 100 000 obyvatel v letech 2000–2010), u žen je od roku 2003 s nepatrnými výkyvy ustálený vývoj, u mužů s výjimkou roků 2007 a 2008 stále trvá mírně progresivní vývoj počtu léčených diabetiků.

Zpracovala: Lenka Lesková
ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Hradec Králové
Habrmanova 19/1, 500 02 Hradec Králové
tel.: 495 058 321, fax: 495 058 322
e-mail: drahokoupilová@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Personální zajištění a počty ošetření dle druhu zdravotnických zařízení

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet ošetření - vyšetření	
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	na 1 lékaře
dle druhu zdravotnických zařízení					
Ambulantní část lůžkových ZZ	9	2,84	8,83	25 092	8 835
Samostatná ordinace lékaře specialisty	8	4,75	5,35	31 402	6 611
Ostatní ambulantní zdravotnická zařízení	132	0,65	0,65	5 904	9 083
Celkem	149	8,24	14,83	62 398	7 573
dle území (okres)					
Česká Lípa	35	2,30	2,90	16 078	6 990
Jablonec nad Nisou	26	1,40	1,50	7 321	5 229
Liberec	70	2,55	5,65	25 703	10 080
Semily	18	1,99	4,78	13 296	6 681
Liberecký kraj	149	8,24	14,83	62 398	7 573

¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (vč. smluvních) - z odevzdaných ročních výkazů A(MZ)1-01

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5–§ 21a

Léčené osoby podle jednotlivých typů diabetu

Území, okres	Počet léčených osob podle jednotlivých typů diabetu				
	absolutně	na 10 000 obyvatel	v %		
			I. typ DM (E10)	II. typ DM (E11)	sekundární diabetes (E13)
Česká Lípa	6 375	611,35	12,22	87,11	0,67
Jablonec nad Nisou	4 815	531,64	6,33	90,28	3,39
Liberec	11 469	673,02	6,64	92,25	1,11
Semily	5 401	723,17	6,35	91,87	1,78
Liberecký kraj	28 060	637,81	7,80	90,67	1,53
Česká republika	806 230	765,45	6,92	91,77	1,31

Počet léčených diabetiků k 31.12.2010

Území, okres	Počet léčených pacientů				Počet nově zjištěných onemocnění		
	celkem	z toho v %		u PL pro dospělé v %	celkem	z toho v %	
		muži	ženy			muži	ženy
Česká Lípa	6 375	45,87	54,13	38,29	515	48,54	51,46
Jablonec nad Nisou	4 815	52,86	47,14	18,44	539	47,12	52,88
Liberec	11 469	47,71	52,29	50,12	1 090	50,92	49,08
Semily	5 401	46,47	53,53	5,72	303	50,83	49,17
Liberecký kraj	28 060	47,94	52,06	33,45	2 447	49,57	50,43
Česká republika	806 230	46,77	53,23	16,62	64 997	47,92	52,08

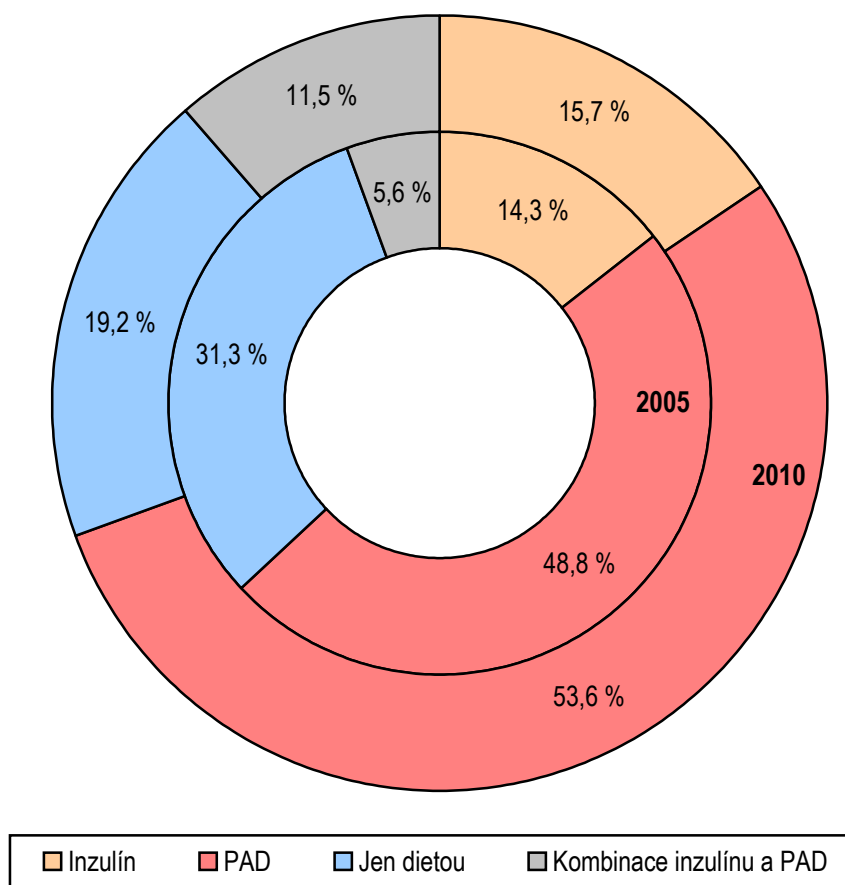
Počet léčených osob s chronickou diabetickou komplikací

Území, okres	Diabetická						
	nefropatie		retinopatie			noha	
	celkem	z celku s renální insuficiencí	celkem	z celku		celkem	z celku s amputací
				proliferativní	slepota		
Česká Lípa	347	123	544	233	8	310	50
Jablonec nad Nisou	572	133	923	215	6	180	17
Liberec	1 063	394	1 256	179	25	426	119
Semily	569	278	921	170	10	505	93
Liberecký kraj	2 551	928	3 644	797	49	1 421	279

Léčení diabetici podle druhu léčby

Území, okres	Jen dietou		PAD		Jen inzulínem		Kombinací inzulínu a PAD	
	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel
Česká Lípa	1 188	113,93	3 177	304,67	1 769	169,64	241	23,11
Jablonec nad Nisou	1 167	128,85	2 139	236,17	693	76,52	816	90,10
Liberec	1 914	112,32	7 007	411,18	1 345	78,93	1 203	70,59
Semily	1 110	148,62	2 736	366,34	596	79,80	959	128,41
Liberecký kraj	5 379	122,27	15 059	342,30	4 403	100,08	3 219	73,17
Česká republika	170 605	161,98	409 197	388,50	131 625	124,97	94 803	90,01

Léčení diabetici v roce 2005 a 2010

**Vývoj počtu léčených diabetiků na 100 000 obyvatel
v letech 2000–2010**

